

Διαχείριση περιοχών Δικτύου Natura 2000

Μαρίνα Ξενοφώντος
Λειτουργός Περιβάλλοντος
Τμήμα Περιβάλλοντος

Το Δίκτυο Natura 2000

- Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Οικολογικών Περιοχών το οποίο δημιουργήθηκε το 1992 με την υιοθέτηση της Οδηγίας των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ), η οποία μαζί με την Οδηγία των Πτηνών (2009/147/ΕΕ), αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος

Το Δίκτυο Natura 2000

- Το Δίκτυο Natura 2000 αποτελείται από:
 - Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)-(92/43/ΕΟΚ)
 - Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)-(2009/147/ΕΕ)
- Το Δίκτυο καλύπτει σχεδόν το 20% της μάζας της Ευρωπαϊκής ηπείρου και χωρίζεται σε εννιά βιογεωγραφικές περιοχές, κάθε μία από τις οποίες έχει τη δική της χαρακτηριστική βλάστηση, κλίμα και γεωλογία.

Στόχος Οδηγίας Οικότοπων

- Διατήρηση, προστασία και βελτίωση φυσικών οικοτόπων και άγριων ειδών σε όλη τη φυσική τους περιοχή εξάπλωσης ανά την Ευρώπη

→ Διατήρηση Βιοποικιλότητας

- Η λήψη μέτρων είναι απαραίτητη γιατί:
 - α) Συνεχής υποβάθμιση φυσικών οικοτόπων
 - β) Ραγδαία αύξηση απειλούμενων ειδών χλωρίδας/πανίδας

Στόχος Οδηγίας Πουλιών

- Διατήρηση, προστασία και βελτίωση άγριων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους σε όλη τη φυσική τους περιοχή εξάπλωσης ανά την Ευρώπη

→ Διατήρηση Βιοποικιλότητας

- Η λήψη μέτρων είναι απαραίτητη γιατί:
 - α) Συνεχής υποβάθμιση φυσικών οικότοπων
 - β) Ραγδαία αύξηση απειλούμενων ειδών

Υποχρεώσεις Κρατών Μελών από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ

- Ορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης
- Διαχείριση περιοχών
 - Χρηματοδότηση από Ε.Ε (π.χ. LIFE)
- Λήψη μέτρων για αποφυγή υποβάθμισης / ενόχλησης των ειδών και οικοτόπων
- Σχέδια Παρακολούθηση οικοτόπων και ειδών
- Ευνοϊκό Καθεστώς Διατήρησης

Πρόνοιες Οδηγίας Πτηνών

Οι περιοχές βάσει της Οδηγίας των Πτηνών χαρακτηρίζονται από τα κράτη-μέλη και, μετά από αξιολόγηση, περιλαμβάνονται άμεσα στο κατάλογο του Δικτύου N2K

Δίκτυο Natura 2000 στην Κύπρο

- 40 περιοχές για είδη και οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ, 153(I)/2003)
- 30 περιοχές για πουλιά (2009/147/ΕΕ, 152(I)/2003)

Στο δίκτυο έχουν ενταχθεί ορεινές, θαλάσσιες και περιοχές εκτός των δασών

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κύπρο

Το εθνικό δίκτυο NATURA 2000 αποτελείται από Τύπος Βιολογικός Γεωγραφικός (ΤΒΓ) και Τύπος Σημαντικό Παράδειγμα της γαλάζιας πολιτιστικής κληρονομιάς (ΤΣΠ) και από Σημαντικές Περιοχές Ζωογενετικής (ΣΠΖ) στην προστασία των ειδών που απειλούνται από την εξαφάνιση.

NATURA 2000

- ΤΒΓ
- ΤΒΓ & ΣΠΖ
- ΣΠΖ
- Κατοκλήμενες περιοχές
- Κοινοτικά όρια

Τμήμα Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
Κυπριακή Δημοκρατία
Μάρτιος 2012

Δίκτυο N2K – Κύπρος

Πρόνοιες της Οδηγίας των Οικοτόπων

- Τα ΚΜ πρέπει να προσδιορίσουν τους οικότοπους και τα τοπικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος και προτεραιότητας σύμφωνα με τις πρόνοιες των Παραρτημάτων I και II της Οδηγίας των Οικοτόπων και του Παραρτήματος I της Οδηγίας των Άγριων Πτηνών

Υποχρεώσεις για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000

- Αποφεύγονται επιβλαβείς δραστηριότητες
- Λαμβάνονται θετικά μέτρα για την προστασία και αποκατάσταση των ειδών και οικοτόπων
- Μέτρα προστασίας των περιοχών περιβαλλοντικής σημασίας
- Σύμφωνα με την Εθνική Νομοθεσία (Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Άγριας Ζωής Νόμος [153(Ι)/2003])

Πώς προχωρούμε με την προστασία του Δικτύου NATURA 2000

- Νομικά μέτρα (έκδοση διαταγμάτων που να συμπεριλαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προστασίας της κάθε περιοχής)
- Διαχειριστικά μέτρα όπως επιτόπου δράσεις/μέτρα στις περιοχές.
- Κίνητρα στους εμπλεκόμενους φορείς για συμβολή τους στην διαχείριση των περιοχών.

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΕΙΝΑΙ
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΕΝΑ ΠΛΑΙΣΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΜΕΤΡΩΝ**

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- Χρηματοδότηση διαχειριστικών σχεδίων από το Ταμείο Μεταβατικής Διευκόλυνσης.
- Αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Χρηματοδότηση προγραμμάτων για την προστασία της φύσης στα πλαίσια του Προγράμματος LIFE+.
- Χρηματοδότηση από Διαρθρωτικά Ταμεία
- Χρηματοδότηση Δράσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΞΕΥΡΕΣΗ
ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Διαχειριστικά Σχέδια

Τα διαχειριστικά σχέδια είναι χρήσιμα εργαλεία:

- καταγράφουν τις ανάγκες προστασίας των οικοτόπων και ειδών που απαντώνται στην περιοχή, έτσι ώστε να είναι ξεκάθαρο τι προστατεύεται και γιατί,
- αναλύουν το κοινωνικό-οικονομικό και πολιτιστικό πλαίσιο της περιοχής και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ διαφόρων χρήσεων γης και των ειδών και των οικοτόπων που απαντώνται εκεί,
- παρέχουν ένα πλαίσιο για ανοιχτό διάλογο μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων ομάδων και βοηθούν να χτιστεί μία συναινετική άποψη για τη μακροπρόθεσμη διαχείριση της περιοχής,
- δημιουργούν μία αίσθηση κοινής ιδιοκτησίας για το τελικό αποτέλεσμα,
- βοηθούν στο να βρεθούν πρακτικές διαχειριστικές λύσεις, οι οποίες είναι αειφόρες και απόλυτα εναρμονισμένες με άλλες πρακτικές χρήσης της γης.

Παραδείγματα Διαχείρισης Λίμνη Ορόκλινης(CY6000011)

- Η Λίμνη Ορόκλινης εμπίπτει στο δίκτυο N2K και έχει χαρακτηριστεί ως ΤΚΣ και ΖΕΠ
- Συνολική έκταση 53 και 56 εκτάρια αντίστοιχα (κύριο χαρακτηριστικό ο υγροβιότοπος, το υδάτινο στοιχείο, οι οικότοποι π.χ. αλοφυτική βλάστηση και τα είδη που διαβιούν στην λίμνη πανίδα και χλωρίδα)
- Η Λίμνη Ορόκλινης αποτελεί υγροβιότοπο διεθνούς σημασίας

Παραδείγματα Διαχείρισης Λίμνη Ορόκλινης (CY6000010 και CY6000011)

Προβλήματα περιοχής:

- Στην περίμετρο της Λίμνης:
 - Παζαράκι
 - Οικιστική Ανάπτυξη
 - Υποδομές
- Παράλληλα:
 - Παράνομη πρόσβαση και οδήγηση εντός της Λίμνης
 - Απόρριψη μπαζών και σκουπιδιών
 - Ξενικά Είδη Ακακίες

Παράδειγμα Διαχείρισης Λίμνη Ορόκλινης (CY6000010 και CY6000011)

- Κατασκευή περίφραξης και φυτεύσεις
- Καθαρισμός απορριμμάτων
- Απομάκρυνση ξενικών ειδών (Ακακίας)
- Υδατικό Ισοζύγιο
- Ενημερωτικό Υλικό
- Εκπαιδευτικό Πακέτο

Παράδειγμα Διαχείρισης Αλύκος Ποταμός – Άγιος Σωζόμενος (CY2000002)

**Μικρά
ζώα
στο νερό**

Η Κύπρος έχει λίγο επιφανειακό νερό. Γι' αυτό, κάθε υγρότοπος είναι πολύτιμος.

Ο **δεντροβάτραχος** και τα άλλα δύο αμφίβια της Κύπρου μεγαλώνουν στο νερό.

Η **Γραμμωτή νεροχελώνα** της

Παράδειγμα Διαχείρισης Λίμνη Παραλιμνίου (CY3000008)

- Αποκατάσταση και ενίσχυση των
μικροενδιαιτημάτων
των ειδών

Παράδειγμα Διαχείρισης Κοιλάδα Διαρίζου(CY4000003)

Παράδειγμα Διαχείρισης Κοιλάδα Διαρίζου(CY4000003)

- Κατασκευή Τεχνητής Λίμνης για υποστήριξη της βιοποικιλότητας της περιοχής και βελτίωση των συνθηκών για τα υδρόβια πουλιά, των αμφιβίων και ερπετών

Ψυχαγωγικές δραστηριότητες μέσα στο Δίκτυο Natura 2000

Αναψυχή στη φύση

- Οι άνθρωποι στρέφονται προς τη φύση αναζητώντας χαλάρωση στην ηρεμία και ησυχία ενός όμορφου τοπίου, κάποιοι θέλουν να εξερευνήσουν καινούργιες περιοχές, ενώ άλλοι ενδιαφέρονται για δραστηριότητες στη φύση, όπως η πεζοπορία, η ποδηλασία, το ψάρεμα, ή το κυνήγι.
- Όποιο και να είναι το κίνητρό τους, το Δίκτυο Natura 2000 προσφέρει στους ανθρώπους μία μοναδική ευκαιρία να ανακαλύψουν και να απολαύσουν την πλούσια φυσική κληρονομιά της Ευρώπης.

Ενημέρωση και εκπαίδευση

- Εκπαιδευτικό υλικό
- Τρίπτυχο φυλλάδιο

Ευχαριστώ

